X. évfolyam. Selmeczbánya, 1899. junius 1. 22. szám.

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő: KUTI ISTVÁN. Kiadó és laptulajdonos: JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK: Hirdetések megállapodás szerint számittatnak. Nyilttér dija soronként 20 fil. Bélyegdij minden hirdetésért 60 fil.

Megjelen minden csütörtökön.

A tanitók helyzete.

A népnevelés ügye, a néptanitók helyzete állandóan szőnyegen van Magyarországon s évtizedek óta számtalan czikk, javaslat, röpirat, könyv jelent meg e tárgyban. Szinte félő, hogy jelen jószándéku sorainkat figyelemre sem méltatják az érdekelt körök. Pedig a népnevelésügy és a tanitók helyzetének kérdése, bár mennyire meg is van vitatva, még mindig olyan, hogy van okunk a vele való foglalkozásra.

Mult hó 23-án a selmeczbányai és vidéki népnevelők közgyülésén hallottak nagyon is igazolják, hogy van okunk és pedig nagy okunk a tanitók helyzetének kérdésével foglalkozni.

Megütközéssel s ámulattal hallottuk ugyanis, hogy itt közelünkben vannak *tanitók, népnevelők,* akik mellesleg *kanászkodással,* tehát disznópásztorkodással foglalkoznak, vagy ha ugytetszik, mondjuk ugy, hogy vannak disznópásztorok, akik mellesleg tanitók is.

Vagy van egy másik tanitó, aki hogy megélhessen, kénytelen csizmadia mesterséget üzni.

Hát, valljuk be, ez elég ok arra, hogy a tanitók helyzetével foglalkozhassunk; és ok arra, hogy elszomorodhassunk és szégyelhessük e valóban szégyenletes állapotot és távolról sem ok arra, hogy mosolyogjunk rajta, mint ahogy mosolygott állitólag az az ur, akinek legelső sorban nem lett volna szabad mosolyognia, mikor bejelentették neki ez állapotot, lévén ő királyi tanfelügyelő.

Nem mosolyra deritő dolog ez, de szomoruságot keltő.

Nem régen Wlassics, az agilis kultuszminiszter, kinek már is sokat köszönhet az ország, érdekes igéreteket tett a népnevelés szegény harczosai sorsának javitását illetőleg; de ez alkalommal tekintsünk el az igéretektől, melyeknek megvalósulása gyorsan menne hisszük, ha csak a kültuszminisztertől függne, de mikor nem csak tőle függ, hanem a pénzügyminisztertől, aki pedig nem adhat pénzt, mert kell uj ágyura, uj puskára; tekintsünk el tehát ez igéretektől és nézzük a létező állapotokat.

Magyarország tanitói kétségen kivül sulyos viszonyok között élnek.

A kikre a magyar nemzet jövője, gyermekeinek szellemi nevelése van bizva; a kik fárasztó munkássággla, bámulandó türelemmel készitik elő a fiatal nemzedéket, hogy hasznos polgárokat képezzenek a hazának; akiknek teljes hatalmában áll, hogy a kicsinyek lelkét a jó és szép iránt fogékonynyá tegyék; akiknek legelsőbben jut az a szép feladat, hogy a hazaszeretetet a gyermekek szivébe beoltsák: azok nehéz gondok, sanyaru viszonyok között élnek, tengődnek.

Mert csak nézzünk körül az országban, hol, melyik vidéken van a tanitónak az a jövedelme, a melyből gond nélkül biztosithatná a maga és családja jövőjét? Legtöbb helyen szánalmasan csekély a fizetése s akarhány helyen ez is csak papiroson van meg. 80—100 forintos tanitói fizetések nem ritkák nálunk. Egy béresnek több van ennél. Nem csoda aztán, hogy kanászságra s más ilyen a tanitósággal nem igen összeillő foglalkozásra adja egyik-másik magát.

A tanitóknak módot kell nyujtani, hogy magasztos hivatásukat betölthessék; módot kell nyujtani, hogy életüket fizetésükből fenntarthassák. Ami az összeget illeti, hat évvel ezelőtt 300 forintos minimumot beszéltek a képviselőház pénzügyi bizottságában. Azóta ugy tudjuk, nem igen emelkedhetett ez az összeg. Nem tudunk lelkesülni ugyan

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ" TÁRCZÁJA.

A BRONZ KÉZ.

Irta: Paul Bourget.

Tizenegy óra felé járt az idő, mikor odahagytuk Rajmund barátnőjét, Vivianet, a ki hogy ugy mondjam: királynői magatartással fogadott bennünket. Pompás üde szépsége, vöröses-szőke haja, mely csillogó glóriaként övezte Rubens festményeire emlékeztető fejét, valósággal elbüvölő hatást keltett bennem.

A következő kérdést vetettem fel:

— Hogy van az, hogy egész este, de még evés közben se huzta le kesztyüjét? Talán hibás a keze vagy éppenséggel mű-keze van, mint Roderieknak?

— Sajnos, ugy van! — felelt Rajmund sóhajtozva. Külömben elmondhatom neked eme kéz történetét, ha számithatok diszkréciódra. Ez a testi hiány Kutusoff herczeg emléke, a kit te is megismerhettél, még mielőtt braziliai utadra indultál volna.

— Azt a fekete szemű, szőke oroszt érted, nemde?

— Igen! . . . S ime ugy látszott, hogy gondolatait szedi össze Rajmund, a ki most egy ideig önmagába merülve, hallgatagon járt-kelt mellettem.

A melankolikus holdvilág sápadt sugarai rezegve tükröztek vissza a Szajna zavaros vizében, az éj némán, nyugalmasan ereszkedett le s a csillagok ott fönn sziporkáztak.

Mindez oly jól hozzáillett ahhoz a sajátságos, komor hanghoz, a melylyel Rajmund mesélni kezdett.

— Még emlékezhetsz arra az időre, amikor a herczeg Párisba jött. Gondolj csak vissza reá; ugye csodálatos jelenség volt ő s benne a szláv és olasz vér keresztezése oly érdekesen mutatkozott. Szláv atyjától hatalmas termetet, széles vállakat, imponáló külsőt és arczának hideg vonásait örökölte, anyjától viszont gyöngéd kezeket, tüzes tekintetű szemeket. Gazdag ház sarja lévén, az volt ő is, ami Párisban sok más ember, ha nem is éppen orosz herczeg — tékozló.

Neked nincs tudomásod az ő sikereiről, miket ő az élvvágyó körök szalonjaiban aratott; miután csakhamar elutaztál Párisból. Az asszonyok bolondultak utána. Nos, a gazdagsága, rangja s külső megjelenése eléggé megmagyarázzák ezt. Nemsokára azonban megtudták a hölgyek azt a borzalmas epizódot, mely őt néhány évre elüzte hazájából, ezzel aztán egy csapásra a nap hőse lett, a ki után mindenki törte magát.

Az eset ez volt. Szülei halála után egyik ukrainai kastélyában lakott nővérével, a ki valami kis kozák Don Juánnal szerelmi kalandba keveredett. Éjjelenkint a szerelmes ifju hetman fölkuszott egy hatalmas tölgyfa ágain a leány ablakáig. A letörött hulló ágak és levelek valószinűleg elárulták nővére titkát a fiatal herczegnek, s igy történt, hogy egy alkalommal rajta kapta a kozákot, a kit nyomban legyűrt és felkötött ugyanazon tölgyre, a melyen rendesen föl szokott jutni szerelme tárgyához.

Eme borzasztó tettnek a hire divatos embert csinált a herczegből, a kit a hölgyek ezentul bálványoztak. Ez okozta, hogy Viviane szive lobot vetett érte. Viviane az övé lett. Ámde Viviane később nem érte be a herczeg szerelmével. Annak iránta való vad szenvedélye bűszkeséggel töltő be őt, s örömet szerzett neki, de bizonyos félelmet is gerjesztett benne. S hogy ezt a félelmet elnyomja s a szenvedély vad hullámait elcsititsa, valami gyöngéd, szelid, odaadó szerelmet óhajtott s egyidejüleg viszonyt kötött a szelid és szerelmeiben a troubadourok szenvedéseire emlékeztető festővel: Maurice Dubarre-val, a kit te is ismerősödnek mondhatsz.

A festő és Kutusoff a körben ismerték meg egymást, de egyik sem tudott a másik szerelméről. Barátok lettek s egy napon Kutusoff meg-

e 300 frtos fizetésért, mert hát az vajmi nehezen nevezhető tanitói fizetésnek, mégis örömmel vennők, ha ez az intézkedés mielőbb életbe lépne. Az első lépés lenne ez a mostani sanyaru állapot türhetőbbé tételéhez. A háromszáz forintos fizetéshez természetesen hozzá kivánjuk számitani a rendes járulékokat, korpótlékot és a nyugdijat.

Ez utobbi rendkivül fontos. Nem egy öreg tanitót ismerünk, kik jóformán koldulásból élnek, akik amig birták, éheztek mint tanitók, s a mikor már nem voltak képesek kötelességüknek eleget tenni, egyszerüen elbocsáttattak s most éheznek mint — volt tanitók.

Ezeknek az — igaz ritka, de mégis lehetséges eseteknek előfordulását meg kell szüntetni már humánismusból is, hiszen akik évtizedeken át oly hasznos és nehéz munkát végeznek, nem érdemelnek koldusbotot.

Ezeket akartuk elmondani a huszonharmadiki tanitó gyülés impressziója kép most a tanév végén, mikor a tanitói kar a nehéz, fárasztó munka után ráér a maga ügyével-bajával is foglalkozni.

A házi tanitó.

Felolvasta a „Selmeczbánya-vidéki róm. kath. Népnevelők Egyesületé"-nek 1899. évi május 23-án tartott közgyülésén:

DALOS JÓZSEF.

A nagyuri családjaink majd mind háznál tanitják gyermekeiket, amit csak azon esetben tartok megengedhetőnek, ha azt a családi viszonyok elkerülhetlenné teszik.

A nagyuri gyermekek nevelése minden tekintetben nagy fontossággal bir, azért azon tanitókról fogok szólani, kik a házi tanitással foglalkoznak, kiknek a házi tanitás igen fontos feladata jut osztályrészül.

A házi tanitóknak a szülőkkel egyetértve kell eljárniok a nevelés dolgában, ez az első követelmény.

Ezen viszony legtöbb esetben a legnehezebb pontot képezi s teszi sikertelenné a nevelést, amiért aztán surlódások támadnak és az okot a szülő a tanitóra, ez pedig a szülőre háritja; megtörténhetik azonban gyakran, hogy mind a két fél hibás.

Előfordul, hogy a legildomosabb és legméltányosabb szülők sem viselkedhetnek ugy, mint a müvelt egyének irányában szoktunk viselkedni, itt azonban az okot a tanitóban kell keresnünk, aki talán nem eléggé müvelt és tanult.

Gyakran a legmüveltebb, legfinomabb érzésü házi tanitóknak, nevelőknek is igen kellemetlen és sokszor türhetlen helyzetük van. Mondjuk, hogy a fizetésük, ellátásuk nyomorult s ha még ugy bánnak velök mint egy cseléddel, egy szóval az uri gőgöt éreztetik velök, akik nem javithatván sorsukon, türni kénytelenek, ki is hül azokban ama buzgalom, amelylyel hivatásukat megkezdették; mások a rosz bánásmód miatt elaljasulnak, bosszut forralnak s kellemetlenséget okoznak a szülőknek.

Hogy a házi nevelésnek sikere legyen, szükséges hogy a szülő és tanitó közt kellő összhangzás uralkodjék.

Ha a szülők a házi tanitó működésétől sikert kivánnak: akkor ismerjék kötelességőknek a tanitót illő tisztelettel fogadni s teljesiteni mindazt, amit nevelői állása minden tekintetben igényel. Ha másutt is, de leginkább a családi életben van alkalom a tanitó tekintélyét emelhetni, avagy tönkre tehetni.

Ha vannak is a tanitónak hibái, ne közöljük azokat másokkal és ne rójuk meg őt azokért idegenek előtt s különösen óvakodjanak a szülők a gyermekek előtt, hanem mondják meg nekik azokat négyszem közt. Ezek helyett mutassák meg minden alkalommal, hogy a tanitót, nevelőt a a család egyik tagjának tekintik s ez által a gyermekeket, cselédséget köteles tiszteletre intik. Ne tegyenek soha olyasmit, mi a tanitót a családi kör tagjainál kevesebbnek tüntetné föl.

Igen lealacsonyitó lenne a tanitóra, nevelőre, ha az étkezésnél őt is a gyermekek közé ültetnék; avagy helyszüke miatt a kisebb gyermekekhez, avagy más asztalhoz. Némely helyen talán még az a megbocsáthatlan hiba is uralkodik, hogy a a tanitó nem is eszik a családdal, hanem más szobában, más ételeket is.

Ha a szülő a tanitó iránti háláját ki akarná fejezni azt a gyermekek előtt tegye.

A szülők ne gondolják, hogy a nevelés kötelessége alól fel vannak mentve azért, mert tanitót nevelőt tartanak, igen azon esetben, ha képtelennek érzik magokat annak okos vezetésére, de csak azon esetben engedhető meg, ha a nevelő minden tekintetben jeles egyéniség, de a nevelésről végkép lemondaniok soha sem szabad.

A tanitásra nézve is kell a tanitónak, nevelőnek a szülőkkel megegyezni, t. i. a tantervet együtt elkésziteni. Itt óvakodniok kell a tulterheléstől, ha a szülő ahhoz nem értene s ha a tanitó kezdő, jobb ha tanácsért folyamodnak tapasztalt férfihoz. Olykor szükséges a tanitáson is részt venni.

A tanitó buzgalmát ne vegyék annyira igénybe, hogy az teljesen mindennap kimerüljön hanem engedjenek neki is szabad időt.

Az eredmény kimutatásánál a szülők vegyék tekintetbe a gyermekek tehetségeit, de ne tegyék egyedül felelőssé a tanitót, ha azonban a gyermekek erkölcsösek és képzékenyek és a szülők részéről is minden megtörtént mi a nevelés és tanitás valósitására szükséges volt, és az eredmény rosz: akkor minden esetre a tanitóban keresendő a hiba.

Ezek volnának a főpontok, melyeket a szülőknek szem előtt kell tartaniok, ha azt óhajtják, hogy a házi tanitásnak és nevelésnek sikere legyen.

Szomoru, hogy a házi tanitók, nevelők közt csak elvétve található olyan, aki nevelői pályára készült volna. Gymnasiumot, akademiát, avagy más felső iskolát végzett egyének is vállalkoznak erre a nehéz mesterségre anélkül, hogy nevelés- és tanitástant tanultak volna; a legtöbben azt sem tudják, milyen fán terem a nevelés és tanitás. Ezeket nem a hajlam, hanem szükség kényszeriti a nevelői pályára, az ilyenektől vett tanitás és nevelés rendesen a növendékek romlásával van összekötve.

A nevelésre készülő egyénnek vannak kötelességei, melyek közt első kötelesség lenne a kellő előkészület.

Sokféle indok vezetheti a fiatal embert a tanitói, nevelői pályára, majd tiszta, majd tisztátlan: de nem következik, hogy akit az anyagi szükség kényszerit rá, ne lehessen jó tanitó. Igaz, vannak akik ez uton válik föltalálhatni szerencséjöket, de ha ráadták magukat, törekednek is arra magukat kellőleg kiképezni.

Mielőtt a tanitó valamely családhoz menne, tudakoznia kell: mily kellékeket kivánnak a szülők a nevelőben, mennyi s milyen korban vannak a nevelendő gyermekek, mily tehetségüek, s milyen

---

látogatta őt műtermében. A festő ekkor egy ébenfa szekrénykét hozott elő, a melyet egy aranyos piczi kulcscsal fölnyitott. Egy bronzból öntött női kéz volt benne. Egy gyöngéd, finom női kéz, melynek gipszlenyomatát ő maga készitette és bronzba öntette.

— Nos, és ez a kéz?...

— A herczeg ugy vélte, hogy ráismert a kézre. Tán csalódott? Nem, ő nem csalódott. Viviane keze volt, hisz a müvész maga is megsugta a herczegnek — mintha szivének rejtett titkát adná tudtul, — hogy e kéz tulajdonosa az ő... kedvese.

A herczeg mitsem szólt. Egész lénye, tekintete nem árulta el őt. Tizenkét nap mult el, mig bosszuja tervét megalkotta. Nem látszott meg rajta, hogy mi megy végbe belsejében. Közben eljárt vadászni, hidegvérrel vesztett el százezreket a versenyen, játszott, nevetett, tréfálkozott a klubban, mintha mi sem történt volna és Vivianenak egy szóval sem jelezte, hogy mindent tud.

E közben Mauricetól rejtélyes uton ellopták az ébenfa-szekrényt

Ugyanaz nap Viviane elment barátnője Bianco Péreléhez egy bálja. Viviane sohasem látszott szebbnek, mint éppen akkor. A herczeg elkisérte.

— Te szép vagy! — sugta fülébe a herczeg egy keringő alkalmával. — Légy óvatos!...

A leány nevetett. Óvatos; miért? és kérdőleg emelte mély tüzü szemeit ő rá, de nem nyert választ.

Éjfélkor mindketten odahagyták a bált s haza mentek a herczeg lakására. Karonfogvást vezette őt a szobákon, mig egy bizalmas fülkébe értek, melyben valami rőt világosság terjengett, mikénthа vér volna a légben.

Kutusoff itt elbocsátotta hölgyét és letérdelt elé:

— Maradj! — mondta és megfogta kezét, amelyet gyöngéd csókokkal hamozott el, mig szemei forró könnyeket hullattak.

— Mi van veled? — kérdé ijedezve a leány.

A herczeg mélyen felsóhajtott.

— Mi bajod? — ismétlé és fölugrott, mert a férfi könnyes szemeiből nemcsak borzasztó mély fájdalmat olvasott ki, de egyuttal vad, elrémitő fenyegetést is látott benne.

— Maradj! — mondta ismét Kutusoff és olyanformán tartotta a nő kezét, mintha az csavarszoritóban volna.

— Mit akarsz! Mi lelt? — kiáltott föl szegény.

Hideg mosoly mutatkozott a férfi ajakán, rég elnyomott bosszu mosolya. De nem szólt, csak mosolygott és ujból ajkához emelte a kezet.

Néhány órával később mély álomban feküdt Viviane.

A herczeg halkan fölnyitotta az ajtót.

— Készen vagy, Iván?

— Igen.

A herczeg szolgája Iván, belépett.

— A narkotikus szerek?

— Itt vannak.

— A kések?

— Szintén.

— Hát jöjj!...

A mély, sajátságosan nyomasztó álom közepette mintha látott s hallott volna Viviane mindent. Majd ugy tünt föl neki, mintha heves fájdalom nyilallna benne végig és eszméletét vesztené.

Másnap reggel 9 órakor az ágyban fekvő Maurice levelet kapott a herczegtől.

„Pilantson bele ébenfa-szekrényébe, kedves Maurice, egy kis meglepetés vár önre."

Maurice felugrott.

— Itt... itt... valóban itt van ismét az elveszett szekrénye. — Az izgatottságtól reszketett, midőn fölnyitotta, de egy kétségbeejtő fölkiáltással ugrott vissza, mert egy kezet pillantott meg benne, de nem a bronz kezet... oh nem... egy valódi kezet, Vivianenak még véres kezét, mely éles vágással lőn a kartól elválasztva.

Rajmund szünetet tartott s eloltotta czigarettáját.

— Nos és megverekedtek? — kédeztem.

— Igen. A herczeg megölte Mauricet párbajban.

— És te?... Te őt nem boszulod meg?

— Ki tudja?... Talán... — szólt Rajmund és a csillagok felé nézett, melyek a Szajna sötét hátán csillogva tánczoltak.

pályára készülnek: ki kell tudnia mily szellem uralkodik a háznál.

Az első fellépésénél óvatos legyen a tanitó, egyszerű, de tiszta öltözetben jelenjen meg, beszéjén keveset, de ne legyen se ügyetlen, se tolakodó; legyen szerény, de ne legyen nyilt, vagy bizalmas; mivel az első föllépése alkalmával nem tudhatja mivel arat tetszést, avagy ellenkezőt.

Ha a tanitó, nevelő fiatal és nem eléggé tapasztalt, ne akarjon mindent a maga feje szerint cselekedni, intézni, hanem örüljön, ha a tapasztalt apa egy ideig segitségére van. Egészen másképen áll a dolog a tapasztalt nevelőkre nézve; ezek már több bizalmat igényelhetnek.

A tanitó mint nevelő barátságosan viselje magát növendékei irányában, de komolyan mindenki iránt ki a házhoz tartozik szerény és udvarias legyen, kerülje a visszataszitó, ugy a bizalmas hangot is. Illeszkedjék a házi szokáshoz, a rendet és a pontosságot állapitsa meg, s szolgáljon például a gyermekeknek, valamint a háziaknak is.

Igen fontos teendője a tanitónak, nevelőnek a házbelieket, különösen a szülőket és a házhoz járó rokonokat, ismerősöket kiismérni, hogy igy azoknak jótékony befolyását felhasználhassa, a károsat pedig ellensulyozhassa. — Észlelje ki a nevelő, melyik családtagnak szava nyom legtöbbet, s törekedjék azt megnyerni.

Igen honosak a nagyuri házakban a cselszövények, ezektől a nevelő okosan óvakodjék, a házi pletykával ne törődjék; általában semminemü házi ügyekbe ne avatkozzék, kivévén ha véleményét kérik. Számtalan körülmény van, melyek a tanitó, nevelő tudományát, nevelési és tanitási ügyességét és jellemét igénybe veszik.

TURISTASÁG.

A Szitnya-osztály ülése.

A Szitnya-osztály választmánya mult hó 26-án ülést tartott Szitnyai József elnöklése mellett. Az ülésen Tirts Rezső egyesületi ügyvivő alelnök előadta az osztály ez évi működését. E szerint az osztály a tavaszon helyreállittatta az általa létesitett összes utakat, kijavittatta a pihenő helyeken levő s az idő s méginkább a garázda kezek megrongálta padokat, asztalokat. Megbotránykozással értesült a választmány az alelnök előadásából, hogy a télen valami durva lelkü tettesek feltörték a Szitnyán levő erdész-lakot, ablakait leszakgatták, ugyszintén hogy a Gedeon-tárnán vezető Ocsovszky sétányt, melyet az osztály nagy költséggel létesitett állitólag egy „városi ur" rendeletére a követ szállitó fuvarosok teljesen tönkre tették. Elhatározta a választmány, hogy átir a város tanácsához, hogy az esetet vizsgálat tárgyává téve, a követ fuvarozó vállalkozót az ut helyreállitására kötelezze. A folyó évben több kirándulást szándékozik rendezni az osztály s megbizta a választmány Király Ernő vál. tagot, hogy kirándulási programmot készitsen. — Az egyes kirándulásokról, azoknak idején lapunk időről-időre részletes értesitést hoz.

—

Kirándulás.

— Erdőmüveléstani tanulmányut. —

Erdőmüveléstani kis gyakorlaton vettek részt a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületében május hó 26-tól 28-ig akadémiánk II-od éves erdészhallgatói *Vadas Jenő* erdőtanácsos-tanár vezetése alatt.

Pénteken reggel indultunk el borus időben Szélaknára, ahol bennünket *Gerő Gusztáv* szélaknai m. kir. erdész várt. Megérkezve a szélaknai m. kir. erdőgondnokság „Zbojszkó" nevü csemetekertjéhez, *Muzsnay Géza* m. k. főerdész csatlakozott a kirandulókhoz. Folytonos eső között mutatták be itten a szakszerü dolgok kivitelét. Ezután a *bacsófalvi tó* alatt elterülő vágások kihasználási módja, a tölgy- és bükkfiatalosok, azok mesterséges uton eszközölt pótlása, a „Pod-Szkalka" és „Grafova" erdőrészekben foganatositott erdőlések megszemlélése után — még mindig szakadó esőben — lombsátor alatt ültünk ebédhez. Még délután sem kimélt bennünket az eső s teljesen átázva érkeztünk meg Gyökésre, ahol szives vendéglátást tapasztalhattunk.

Fáradalmainkat kipihenve, szombaton reggel a gyökési községi erdőn át — már valamivel jobb idő mellett — a „Velkie Prielohi" erdőhelyen levő 10 éves svéd erdei- és svéd lucfenyő-fiatalosokat tettük tanulmányunk tárgyává. Ezután a „Vangyeliszka" nevü s erdőlés alatt álló tölgyesekben gyönyörködhettünk. Kőpatakon áthaladva, később az „uhliszkói" kincstári munkástelepre értünk, majd a „Lachtriszkó" nevü, 1000 négyszögöl nagyságu, ujonnan telepitett csemetekertet volt alkalmunk láthatni, mely már a garam-révi m. kir. erdőgondnokság tartozéka s melynek berendezését, telepitésének szükségességét stb. *Divald Béla* m. kir. főerdész volt szives megismertetni velünk.

Az idő is kezdte magát megemberelni s néhanéha még a napnak sugaraiban is gyönyörködhettünk. A „Lazi" erdőrészben bükkösök erdőlését láttuk s végre a „reichaui völgy"-be a „Gabriella-forrás"-hoz értünk délután $^1/_2$ 3-ra, ahol *Kocsy János* m. kir. erdőmester, a zsarnóczai erdőhivatal főnöke fogadott. Az itt elköltött kedélyes ebéd végeztével Zsarnóczára indultunk, ahová este érkeztünk meg.

Zsarnóczán eme alkalommal sikerült tánczmulatságon vettünk részt, amelyet az ottani erdőtisztikar fiatalabb tagjai rendeztek.

Az utolsó napja a kirándulásnak (vasárnap) a légfütésre berendezett magpergető belső részeinek megtekintésével, a központi csemetekert tanulmányozásával s a lukavicai védkerület „Gang" és „Kosztolna" nevü erdőrészeiben levő, részben letarolt, részben fokozatos kihasználás és felujitás alatt levő remek tölgyesek viszonyainak tüzetes megbeszélésével telt el, melynek végén a vihnyei fürdőbe s estére haza érkeztünk.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal tisztikara ujolag a régi s fáradságot nem ismerő lekötelező szivességgel és barátsággal fogadott bennünket s mi, akik e sikerült gyakorlati kiránduláson részt vehettünk, *mindig a köteles hálával és örömmel fogunk visszagondolni azokra a kedves és kellemes napokra, amelyeket ők e tanulmányuttal szereztek nekünk.*

Egy jelenvolt.

HIREK.

— **Személyi hir.** *Földi János* földmüvelésügyi miniszteriumi erdőtanácsos és neje városunkba érkeztek.

— **Jubileum.** Az ipolysagi polgári leány iskola e hó 20-án ünnepelte meg fenállásának 25 éves jubileumát. Az ünnepélyen diszgyülés volt, melyen Kubányi Károly kir. tanfelügyelő elnököl s felolvasott Kovács Sebestény Endre dr, Hontvármegye jeles főorvosa és Fleischakker Laura az iskola jelenlegi igazgatónője. Az iskolában, mely az ország első polgári iskolái közé tartozik, fennállása óta 1189. leány végzett.

— **A közigazgatási bizottság** junius havi ülését folyó hó 6-ik napjára keddre hivta össze Horváth Béla főispán.

— **Erdészeti pályázatok.** A földmivelésügyi miniszter 97 kincstári erdészjelölti és két alerdőfelügyelői állásra hirdet pályázatot. Felhivjuk az érdekeltek figyelmét e pályázatokra.

— **Ki akar tanitó lenni?** A znióváraljai állami tanitóképző intézet első osztályába a jövő iskolai tanévben 30—32 növendék vehető fel és pedig 15 teljes és 15 fél ingyenes segélylyel. Felvételért folyamodhatnak, felekezeti különbség nélkül, az ép testü, egészséges tanulók kik a magyar nyelvben, számvetésben, földrajzban és történelemben annyi jártassággal birnak a mennyi a gymnásium, reáliskola és polgári iskola négy alsó osztálya, nemkülönben a felső népiskola két osztálya számára elő van irva és 15 életévüket már betöltötték. A folyamodványok a znióváraljai tanitóképző igazgatóságához küldendők.

— **Évzáró vizsgák.** A róm. kath. városi fiu iskolában az évzáró vizsgák e hó 19-én kezdődnek és 21-én érnek véget; a róm. kath. leány elemi iskolában ugyan e hó 14-én kezdődnek és tartanak bezárólag 16-ig; a róm. kath. polgári leányiskolában e hó 10-én kezdődnek és 12-én végződnek a vizsgák.

— **A harmadik vonat.** Mult hóban adtunk hirt arról, hogy a M. A. V. igazgatósága egy uj személy vonat közlekedését rendelte el Selmeczbánya és Garamberzencze között. Az uj vonat már a mai nappal beilleszteten a menetrendbe. Mától kezdve tehát napjában háromszor lehet indulni Selmeczbányáról ugy Budapest, mint Rutka felé.

Az uj vonat menetrendje.

Selmeczbányáról	indul	4 ó.	50 p.	reggel,
Bélabányára	érk.	5 „	26 „	„
Bélabányáról	indul	5 „	27 „	„
Garamberzenczére	érk.	6 „	15 „	„
vissza	indul	6 „	43 „	„
Bélabányára	érk.	7 „	50 „	„
Bélabányáról	indul	8 „	„	„
Selmeczbányára	érk.	8 „	52 „	„

Garamberzenczéről Budapest felé indul a gyorsvonat 7.58 perczkor; ugyanonnan Rutka felé 8.52 perczekor.

— **Bontják a sóházat.** A régi sóház épületét, a melyet tudvalevőleg a Brettschneider és fia czég vett meg hogy annak telkén a czipőgyárat épitse fel, végre valahára bontani kezdették s ugy mondja a tulajdonos, hogy most már az épitést is megkezdi. Szeretjük hinni, hogy most már tette is válik a régi igéret s nem sokára készen lesz a czipőgyár épülete, mert valóban ideje már.

— **A választók** névjegyzékének összeállitását mult hó 18-án befejezte az összeiró küldöttség, melynek munkálatát folyó hó 3-án délután fogja felülvizsgálni a központi választmány. Az eddigek szerint a belvárosban összesen 544, Hodrusbányán 69, Steffultón 82, Bélabányán 41, Bankán 25, Rovnán 24 választó van. Az egész törvényhatóság területén tehát összesen 785. A mult évi összeirás szerint csak 779 volt a választók száma, az idén tehát hattal több van és a központi választmány ülése után még nagyobb lesz e szám, mert az összeiró bizottság az adó hátralékosokat nem irta össze, pedig ezek sem hagyhatók most már ki a névjegyzékből.

— **Vihnye fürdőről.** Vihnye fürdőben ez évben több javitási munkát végeztetett a tulajdonos város. Igy csinos zene pavillont épittetett és az épületnek is az egészségügyi követelményeknek teljesen megfelelő berendezését csinálttatta meg. Dr. Boleman István hirneves balneologusunk, Vihnyének állandó fürdő orvosa már Vihnyén van. E hó 11-én a budapesti orvosi körnek több tagja fog Vihnyére. érkezni, hogy személyesen győződjenek meg a fürdő berendezéséről. Ugy értesülünk, hogy a tulajdonos város tervbe vette azt is, hogy jövőre a fürdőt házilag kezelteti, mert igy egy részt jövedelmezőbb lesz a fürdő s egyuttal annak felvirágoztatása is biztosabb lesz.

— **A városi világitását** a mai naptól nem a város, de gázgyárnak uj tulajdonosa eszközli. Ebből azonban nem következik az is, hogy a világosság is azonnal más lesz, mert a gáznak jobb minőségüvé való tételéhez és az Auer-égők berendezéséhez még huzamosabb idő szükséges és és szükséges különösen a gázgyárnak gyökeres átalakitása, a mi időt vesz igénybe. Reméljük azonban hogy az uj tulajdonos a szükséges munkálatokat igyekezni fog mihamarább elvégezni, s nem sokára már nagyobb villágosság lészen városunkban a mostaninál.

— **Vasut ügye.** A Németi—selmeczbányai vasut terveit elfogadta a kereskedelemügyi miniszter és a közigazgatási bejárást elrendelte. Ez

Nedeczky Gyula kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos vezetése mellett e hó 6-án d. e. 9. órakor veszi kezdetét a városház tanácstermében.

— **Tornavizsga.** A lyceum ez idei tornavizsgája junius hó 3-án, d. u. 4 órakor lesz a városi torna kertben, melyre a testgyakorlatok iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja a lyceum igazgatósága. A bemutatandó gyakorlatok sorrendje: 1. Levonulás és felállás 8-as nyitott sorokba. 2. Szabadgyakorlatok. 3. Osztálytornázás az ugró szekrényeken. 4. Kötélhuzás az V. és VI. osztály közt. 5. Versenyfutás. 6. Versenytornázás a magas nyujtón. 7. Iskolavivás. 8. Győztesek megjutalmazása és elvonulás.

— **A valéta-bál** folyó hó 3-án lesz a városi vigadóban. A kik meghivót nem kaptak, forduljanak Török Aladár valéta elnökhöz.

— **Városok kongresszusa.** Arad és székesfejérvár kivételével az összes törvényhatósági városok pártolják azt a mozgalmat, melynek czélja a közigazgatás rendezésének kérdését megvitatni. E czélból Győr városában kongresszust tartanak, melynek előkészitése, mint értesülünk már meg van, azon a következők lesznek az előadók: 1. Közjogi javaslat: *Kautz Gusztáv* dr. és *Kiss Ferencz* főjegyző. 2. Kereskedelem, közlekedés, közforgalom, ipar: *Szávay Gyula* és *Stumpf Dózsa.* 3. Hitel és vagyon ügyek: *Wottitz Károly* és *Schadl József.* 4. kulturális ügyek: *Szily Zoltán* és *Tauber Károly.* A közjogi előadók első sorban a városoknak a parlamentben való helyesebb képviseleti rendszerét fogják ajánlani a kongreszuson. Városunkat Szitnyai József kir. tanácsos, polgármester és Sztancsay Miklós főjegyző fogják képviselni a kongresszuson.

— **Tejgazdasági tanfolyam.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter folyó évi julius hó 9-től augusztus hó 5-ig a sárvári tejgazdasági szakiskolán 20 néptanitó számára tejgazdasági tanfolyamot rendez. A négyhetes tanfolyamra felvett néptanitók az utazás, ellátás, szóval minden költség fedezésére ötven (50) forint segélyben fognak részesülni. A tanfolyamra tényleg alkalmazásban levő tanitók vétetnek fel. A tanfolyam czélja, hogy a néptanitók a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos ismereteket szerezzenek, melyek segélyével képesek legyenek a községükben szervezendő tejgazdasági szövetkezetek létesitésénél és az ilyenek vezetésénél sikeresen közremüködni. Jelentkezések az illetékes tanfelügyelőségek utján történnek. — Fölösleges, ugy hisszük a a miniszternek ez intézkedését dicsérni, dicséri ez maga magát.

— **A lövöldéből.** Mult vasárnap is élénk élet volt a lövöldén, a tagok mind többen-többen jelennek meg s igy reményünk van, hogy a régi virágzó sport ujólag föllendül. A lövési eredmény is nagyon szép és azt igazolja, hogy igen is jó lövészeink vannak még. Biztos a kar, jó a szem. Ezt igazolja ugyanis az, hogy 650 lövés közül 443 a köregység és hogy összesen 15 négyes lövetett. Mocsáry Béla 7, Hlavathy József 2, Heim Antal 2, Fekete Dezső 1, Matzán Ferencz 1, Westhoff Károly 1 négyest lőtt. Az I-ső dijat Matzán Ferencz, a II-at Mocsáry Béla, a III-at Hlavathy József nyerte meg.

— **Ápolónői tanulók felvétele.** A magyar vörös-kereszt-egylet hivatásos betegápolónők kiképeztetése czéljából folyó évi julius hó 1-én az Erzsébet kórházban uj hat havi tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 11 helyre pályázhatik minden kifogástalan erkölcsü nő 20—40 életév között, a ki e nemes, de nehéz feladatra jobb meggyőződésből szánja reá magát és ugy testileg mint szellemileg erre teljesen alkalmas. A folyamodványok vagy a vidéki választmányok és fiókegyletek utján, vagy közvetlenül az egyleti igazgatósághoz (IV., Kecskeméti-utcza 5. szám) legkésőbb folyó évi junius hó 18-áig a következő okmányokkal felszerelve terjesztendők be: a) keresztlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat, b) ha az illető kiskoru vagy férjezett, beleegyezése a a férjnek, szülőnek, vagy gyámnak, c) erkölcsi bizonyitvány, d) hiteles bizonyitvány arról, hogy magyarul beszélni, irni és olvasni tud és kellő felfogási képességgel bir, e) hatósági bizonyitvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, f) egészségi és himlőoltási bizonyitvány. A közelebbi feltételek az igazgatóságnál tudhatók meg.

— **A felső-rónai nyaraló megnyitása.** F. hó 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor (és nem 10 órakor, miként előbb tervezve volt) Istentisztelettel kezdődik a f.-rónai templomban, melyet Szártórisz Ferencz főgymn. tanár, szatmármegyei áldozár fog végezni, utána a jelenlevők a szálloda előtti térre mennek, ahol a helybeli polgári dalárda éneke után Szitnyai József kir. tanácsos polgármester, mint a részvénytársaság elnöke, Horváth Béláné ő méltóságának engedélye folytán, „Róza-szálló"-nak kereszteli az uj szállodát és ezt rövid beszéddel átadja az igazgatónak, mire Krausz Kálmán rendőrfőkapitány, mint a részvénytársaság ügyvivő igazgatója átveszi a szállodát forma szerint és rövid beszédet mond; ezután még a részvényesek részéről Altmann Imre városi tb. tanácsos mond beszédet és végül ismét a polgári dalárda fog énekelni. Ezt követi a fenyvesek között teritett asztalok mellett a közös ebéd, melyre nézve figyelmeztetjük a résztvenni akarókat, hogy ebbeli szándékukat a kibocsájtott aláirási iveken jelezzék, amennyiben pedig ily iv kezükhöz nem jutna, legkésőbben f. hó 2-án déli 12 óráig közöljék ezt a részvénytársaság igazgatójával. Délután 3 órakor kezdődik meg a kereskedő ifjak tánczmulatsága, mely, hogy minél tovább tartson kedélyes mulatozással és pezsgő jó kedvvel, őszintén kivánjuk! Tehát végre az ige testté lett! meg van vetve végre alapja az itteni nyaralóknak, most már csak a városon mulik még, hogy az igért vizvezetéket létesitse, minek megtörténte után egész uj városrész keletkezend, ami bizony nagyon is ráférne ugy magára a közönségre, mint a városra, mint erkölcsi testületre. Felhivjuk a közönség figyelmét arra, hogy Rónára jó kocsiut is vezet, akik tehát nem szeretnek gyalogolni, kocsin mehetnek fel egészen a nyaralóig. Gyalogut három is van és pedig a klingertárói tótól vezető turista-ut és Emilia-ut s ezeken kivül a puskaporos toronynyal szemben levő gyalogut.

Ujdonság! **Ujdonság!**

Noch nie dagewesen!

Groszartig! Pümpás!

Nű, — khérdik thülem — was ist den los Rebinkhe?

Hát én mastan meg se nem mandok hodj mi az, hanem azthot elüre megjüvendülhetek, hodj o kit a biró oreság ma délutánra odarendelte o vigadobe a Herr vün Arendatorhoz, o Berhard Wintersteinhoz (o kinek o felesege von Varinbúl, o khüztiszteletben lévű Brühlné leánjo) oz bizemosan se nem meg fogja sántholni, se nem vakholni, se nem lesz papocshűs, hanem mindenkhi fogja űt tsodálni, irigyelni és ha Jodapestre elmedj, mindenkhi megüsmeri rojto oz o Speczialitáth vün-e Bildung, o mit ű megthanolta a nagyküsség czéczúján.

Szóval én nem igérek, de nem is adok ütszáz aranyt, hanem sowar joch leb az igaz, hod o khi ma délután kettűkor nem eljün o csárdábe, oz mesüge lett és ozért thauzend khriee soller schneiden! — Részletes pragram kaphatu o Herr vün Rabinernél aus Steingrube, lokjo o Deák F.-otcza, 8. sz. alatt, ma délután kettűthűl, nyalczig.

Steingrube, 5659. évi Sziván hó 22-ik napján.

Oz izraelita hitküsség elüljárósága.

— **A selmeczbányai kir. kath. nagygymnásium segélyző egyesülete** a jövő 1899-1900-ik tanévre a tápintézeti élelmezés adásra ezennel pályázatot hirdet; az erre vállalkozni hajlandók f. évi junius 15-ig a tápintézeti elnökségnél jelentkezhetnek.

— **Nagyot hallók figyelmébe.** Egy dusgazdag nő, akit dr. Nicholson müvész füldobjával a nagyot hallástól és fülzugástól megmentett, Nicholson intézetének 20000 márka ajándékot adott, oly czélzattal, hogy az olyan süket és nehezen halló szegények, akik nem képesek e mü füldobokat megszerezni, ingyen kaphassanak segitséget kellemetlen betegségük ellen. Az ez iránti megkeresések a következő czimre küldendők: Nicholson C. D. Z. intézete. „Longott," Gunnersburg, London, W. Anglia.

IRODALOM, ZENE.

— **A görög philosophia** az emberiség egyik legnagyobbszerű elmemüvével foglalkozik. A görög philosophia szülőanyja az élet és költészet. A költészet mezején fakadtak legelső csirái Hesiodos nagy munkáiban. A görögség legelső gondolatcsirái a költészettel ölelkeztek. S ez a frigy sohasem szakadt meg. Költőik philosophusok voltak s philosophiájokat erős költői érzés hatotta át. Pythagoras vallássá emelte bölcseleti eszméit. A mellett ez a philosophia mindég érintkezésbe maradt az élettel. Idegen, keleti elemekből is táplálkozott, de erősen és igazán nemzeti egyéniségébe olvasztotta az idegen elemeket. Kosmogoniával kezdődik, a világ anyagának, keletkezésének találgatásaival. Miletosi Thales azt tanitja hogy: „minden vizből van." De Thales nagysága nem e ma naivnak látszó elvben áll, hanem abban, hogy görög földön ő volt az első, ki felvetette az eszmét, hogy mindennek egy közös ős oka van s a kinek kutató szelleme elindult ez ősokot keresni. Sokan következtek utána, kik idő haladtával komolyabb, alaposabb, valósághoz közelebb eső magyarazátokkat álltak elő, de örökre övé maradt a dicsőség; a tudományos gondolkozás lobogóját ő tüzte ki először a Chaosba. A philosophia történetében nincs fontosabb és jelentősebb korszak a görög philosophálás koránál, melynek naiv találgatásában a későbbi philosophia valamennyi nagy eszméje felcsillant, embryosan. E philosophiai fejlődésével foglalkozik dr. Gyomlay Gyula, jeles görög tudósunk a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 27-ik füzetében. A könyvet számos szép illusztrátio is diszíti. Szerkesztője Marczali Henrik, a nagynevű egyetemi tanár. Az egész vállalat 12 kötetből fog állani. A II. kötet a görögök története. Egy kötet ára diszkötésben 8 frt. Hogy mindenki megszerezhesse, a kiadók hetenként füzetekben is közreadják. Egy füzet ára 30 kr. Kapható Révai Testv. Irod. Int. Részv. Társ. (Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) és minden hazai könyvkereskedésben.

805. sz. 1899.

Hirdetmény.

A nagytekintetü m. kir. doh. jöv. közp. igazgatóságnak f. évi május 13-ról kelt 8042 sz. magas felhatalmazása folytán 1899. évi junius hó 19-én a következő szertári czikkek és pedig:

3000 d.	13 mm. vast.,	21·1 cm. széles	3·8 m. hosz.	puhafadeszka
4000 »	13 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
4000 »	13 » »	31·6 » »	3·8 » »	»
5000 »	20 » »	21·1 » »	3·8 » »	»
800 »	20 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
200 »	20 » »	31·6 » »	3·8 » »	»
400 »	25 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
20 »	33 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
60 »	40 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
100 »	50 » »	26·3 » »	3·8 » »	»
4400 »	20 » »	5·3 » »	3·8 » »	puhafaléez
50 »	50 » »	31·6 » »	3·8 » »	tölgyfadeszka

szállitásának három évre, ugyanis 1899. évi julius hó 1-től 1902. évi junius hó végéig terjedő időre való biztositása iránt versenytárgyalás fogtartatni.

Erről a vállalkozni szándékozók azon hozzáadással értesittetnek, hogy az 50 kros bélyegjegygyel és az ajánlati összegnek megfelelő 5 %-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok, melyekben a deszkák és léczek ára a fenti méretek szerint darabonként szóval és számmal kiirva legyen a versenytárgyalás napján délelőtt 11 óráig alólirott igazgatóságnál benyujtandók.

Az ajánlatban a szállitandó czikk beszerzési forrása megnevezendő, illetve kijelentendő, hogy valjon a deszkákat és léczeket a vállalkozó saját üzemében fogja-e előállitani, vagy ha nem, kitől fogja azokat beszerezni.

Vállalkozó köteles az anyagot az ajánlott áron a m. kir. dohánygyárba szállitani.

A külön és az általános szerződési feltételek a dohánygyár irodájában a szokásos hivatali órák alatt bár ki által megtekinthetők és az ajánlatban világosan kimondandó, hogy ajánlattevő azokkal egyetért.

Selmeczen 1899. évi május hó 26-án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

HIVATALOS RÉSZ.

4069./1899. sz.

PÁLYÁZAT.

Selmecz-Bélabánya sz. kir. város törvényhatóságánál elhalálozás folytán egy számtiszti állás megüresedvén, annak választás utján való betöltése czéljából pályázat hirdettetik. Ezen állással a következő illetmények vannak revdszeresitve:

Évi fizetés: . . . 650 frt.

Lakbér átalány évi 150 frt.

30 m³ kemény tüzifaátalány házhoz szállitva.

Nyugdijképesség.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerü, az 1883. évi I. törvéuyczikk 17. §-ában előirt minősitésüket igazoló okmányokkal felszerelt s a törvényhatósági bizottsághoz intézett kérvényüket hozzám folyó évi junius 15-ig annál is inkább terjesszék be, mert a később beérkezett kérvényeket nem veszem tekintetbe.

Selmeczbányán, 1899. évi május hó 17-én.

Szitnyai József
kir. tanácsos polgármester.

4099./1899. szám.

Hirdetmény

a Selmecz-Bélabánya sz. kir. város törvényhatósági közutaira az 1899. és 1900. években szállitandó kavicsmennyiségnek vállalat utján való biztositására vonatkozólag.

Selmecz-Bélabánya sz. kir. város tanácsa a törv.-hat. közutakra az 1899—1900 évekre előirányzott 409 prizma kavics-szükségletet vállalat utján óhajtván biztositani, erre nyilvános árlejtést hirdet.

A versenytárgyalás idejéül f. é. junius hó 15. napjának délelőtt 10 órája, helyéül pedig a városi tanácsterem tüzetik ki.

A részletes feltételek és a szerződési minta a városi mérnöknél vannak közszemlére kitéve.

Biztositékul 130 frt készpénz, vagy ilyen értékü állampapir teendő le.

Zárt ajánlatok, valamint az egyes törv. h. utakra külön-külön benyujtott ajánlatok szintén elfogadtatnak.

Selmeczbányán, 1899. évi május hó 23-án.

Szitnyai József
polgármester.

2974. szv./899. szám.

HIRDETMÉNY!

Mely szerint alulirott hivatal ezennel közzé teszi, hogy az 1899—1901. évekre megállapitandó III. oszt. kereseti (üzleti) adó, valamint nyilvános számadásra kötelezett intézetek adóját az adókivető bizottság **1890. évi junius hó 10-étől** mindenkor reggel 8 órától kezdődöleg következő sorrendben tárgyalandja a városház tanácstemében:

A kivetési lajstr. 1—57. tételig junius 10-én,
58—111. „ „ 12-én,
112—165. „ „ 13-án,
166—229. „ „ 14-én,
230—282. „ „ 15-én,

végre junius hó 16-án a nyilvános számadásra kötelezett intézetek és felmerülő pótjavaslatokat.

Selmeczbányán, 1899. évi május hó 27-én.

Városi adóhivatal.

Földmivelésügyi m. k. miniszter.

5309./eln. sz. V.

Valamennyi vármegye alispániának és törvhatósági joggal felruházott város polgármesterének (Fiume is).

Azon alkalomból, hogy a m. kir. kulturmérnöki hivataloknak számra a Nagyvárad illetőleg Beszterczebánya székhelylyel folyó évi aug. hó 1-től szervezett XVI. illetőleg XVII. kerületi hivatalok felállításával 15-ről 17-re emelkedik és az addig Budapesten lévő I. és III. ker. kulturmérnöki hivataloknak az 1898. évi 9092. (eln. sz. rendeletemmel szervezett 4 felügyelői kerületbe való beosztása iránt a következőleg rendelkezem.

Az I. kulturmérnöki felügyelői kerülethez továbbra is az I. VIII. XI. és XIV. ker. kulturmérnöki hivatalokat a II. kulturmérnöki felügyelői kerülethez a II. IV. XV. és XVII. ker. kulturmérnöki hivatalokat és a IV. ker. hivatallal egybekötött kassai vizmesteri iskolát, a III. kulturmérnöki felügyelői kerülethez a IV. X. XII. XIII. és XVI. ker. kulturmérnöki hivatalokat osztom be.

Jelen rendeletem folyó évi augusztus hó 1-én lép életbe.

Erről Czimedet tudomásul vétel végett értesitem és felhivom, hogy jelen intézkedésemről a felügyeletére bizott vizhasználati társulatokat megfelelően értesitse.

Kelt Budapesten, 1899. évi május hó 19-én.

Darányi s. k.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1899. május 24-től 30-ig.

Halálozás.

Sorszám.	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	özv. Gerzsó Györgyné	79 e.	aggkór
2	Morovian Ignácz	33 é.	tüdőgümőkór
3	Tandler Sándor	73 é.	gutaütés
4	özv. Dolmiczky Mátyásné	73 é.	végelgyengül.
5	özv. Markvard Jánosné	60 é.	gyomorrák
6	Lupták N.	—	halvaszületett
7	Szeleczky Ignácz	44 é.	tüdőgümőkór
8	Lupták Máté	86 é.	aggkór
9	Foltan Ferencz	2 h.	tüdőgümőkór
10	Schmidt János	½ ó.	asphisia
11	Kmet Matild	25 é.	tüdőgümőkór
12	özv. Komora Jánosné	76 é.	aggkór
13	Feldszam Józsefné	67 é.	szivszélhűdés

Születés.

Sorszám	A szülők neve.	A gyermek neme	Lakóhely.
1	Petrinecz Márton		
	Martinka Anna	fiu	Banka
2	Vohradnyk Vilmos		
	Reisz Emma	fiu	„
3	Pántyik Pál		
	Országh Róza	leány	Selmeczbánya
4	Lalik György		
	Lászik Zsuzsi	fiu	„
5	Ocsenás Ferencz		
	Nemcsok Mária	fiu	„
6	Ivanics Péter		
	Csiz Veron	leány	„
7	Susovicza János		
	Morancsik Mária	leány	Steffultó
8	Grausz Ferencz		
	Molnár Antónia	fiu	Bélabánya
9	Pán György		
	Lihner Auguszta	leány	„
10	—		
	Venczner Mária	fiu	„
11	Schneider József		
	Gyuricza Teréz	fiu	„
12	Reinvard János		
	Neuschl Jozefa	leány	Hodrusbánya
13	Schmidt János		
	Balázs Paulina	fiu	„
14	Schmidt Ádám		
	Andrezál Emilia	fiu	„

Kihirdetések.

Sorszám	A kihirdettek nevei.	Lakóhelye.
1	Karvas István	Repistye
	Magyar Zsuzsanna	Selmeczbánya
2	Oszvald Károly	„
	Zahradnik Mária	„
3	Findrich János	Steffultó
	Martinecz Veron	„

Házasság.

Sorszám	Az egybekeltek nevei	Lakhelye
1	Flóro Sámuel	Selmeczbánya
	Hes Róza	„

Üzleti hetiszemle.

A lefolyt héten az időjárás igen változó volt, eső váltottta fel a hideget. Ezen a héten tartatott meg a nagy vásár.

A marhavásár igen élénk volt, ugy az eladók mint a vevők ki voltak elégitve, de a kirakó vásár számba sem jöhetett mert a nagy eső miatt némely eladó még az áruit sem rakhatta ki.

A gabonaneműek árai visszamenőben vannak ennek következtében a liszt is olcsóbb, mely körülménynek a gazdaasszonyok nagyon is örülnek.

Az árú megnevezése	Ára legal	Ára legm	Az árú megnevezése	Ára legal	Ára legm
Búza . mázsája	8·20	8·60	Czukor süv klg.	—·—	—·46
Rozs . „	7·—	7·50	Czukor kocz „	—.—	—·43
Árpa . „	6·—	6·50	Marhahus . „	—·48	—·52
Bab . „	7·—	7·50	Juhhus . „	—·36	—·40
Zab . „	6·30	6·50	Borjuhus . „	—·40	—·48
Tengeri „	5·80	6·—	Sertéshus . „	—·48	—·56
Borsó . „	10·—	12·—	Kolbász . „	1·—	—·—
Lencse „	16·—	24·—	Szalonna . „	—·64	—·68
Mák . „	36·—	40·—	Disznózsir . „	—·64	—·68
Lisztek:			Ludzsir . „	1·—	1·20
0-ás. „	15·60	—·—	Vaj . . . „	—·—	—·—
1-es. „	15·30	—·—	Turó . . „	—·24	—·28
2-es. „	15·—	—·—	Méz . . „	—·60	1·—
3-as. „	14·50	—·—	Buzakenyér „	—·12	—·14
4-es. „	14·—	—·—	Szop. malacz drb	3·—	4·—
5-ös. „	13·—	—·—	Bárány . „	—·—	—·—
6-os. „	12·—	—·—	Nyul . . „	—·—	—·—
7-es. „	10·50	—·—	Tojás . . „	—·02	·2½
Rozsliszt „	12·—	14·—	Csibe. . párja	—·60	—·80
Árpadara „	12·—	24·—	Kappan . „	2·—	3·—
Rizs . „	16·24	24·—	Kacsa . „	—·—	—·—
Káposzta fejenk.	—·—	—·—	Liba . . „	3.—	3·50
Burgonya m.-ja	3·—	—·—	Tej . . liter	—·08	—·10
Nyers káve klg.	1·50	2·10	Tejszín . „	—·36	—·40
Bors . . „	1·—	—·—	Boreczet . „	—·—	—·10
Paprika . „	—·40	—·80	Tüzifa kem mtr	—·—	—·—

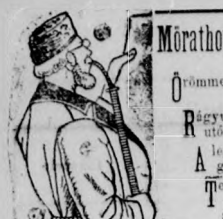

Mörathon egy impregnált zamatos gyógyfűkeverék czigaretta és pipadohányhoz

Örömmel szíjja az ember kitűnő tulajdonságai miatt.

Rágyujtva bármily dohánynyal az utóbbi égető csípős íze elvész.

A legegészségesebb keverék czigaretta- és pipadohányhoz.

Tekintve azt, hogy Mörathon a nikotin ártalmas hatását a gyomorra paralizálja, minden dohányzónak nélkülözhetlen.

Hat rész pipadohánynyal, vagy 4 rész czigarettadohánynyal kevertetik.

Orvosok által minden dohányzónak ajánltatik.

Nagy csomag **30** kr., kis csomag **10** kr., külön vágat és csomagolás pipadohány külön és czigarettadohány részére

Próbaküldemény: 10 kis csomag bérmentve 1 frt 26 kr, utánvét mellett.

Viszonteladóknak jövedelmező.

Egyedüli készitő:

Mörath Tivadar gyógyfűkereskedő, Grácz.

Vezérképviselő Magyarország és a társországok részére

Dvorzsák János,

beviteli ügynöksége

BUDAPEST, VI., Gyár-utcza 43.

„Ideál" izzólámpa-vállalat

POLLAK HUGÓ

BÉCS, VI., Wallgasse 34.

Szabadalom minden kulturállamban bejelentve.

Ideál-izzólámpák

petroleum-naftalhoz.

Legegyszerűbb szerkezet, legkönyebb kezelés, bél nélkül ég, füst és korom nélkül, szag és zajtalan.

Robbanás veszélye teljesen kizárva! * * * * * * * * * * * * * * Legnagyobb fényhatás! 100 Hefner-fény $1\frac{1}{4}$ krnyi óránkinti legcsekélyebb égőanyag fogyasztásnál.

Postai küldés a vidékre leggyorsabban eszközöltetik.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Clobus-tisztitó-kivonat

a koronája minden tisztitó-szernek,

tartós és a legszebb fényt kölcsönzi, a fémet nem rongálja és nem piszkit, mint a tisztitó-kenőcs!

Három hatósági eskettett vegyész egybehangzó itélete szerint a CLOBUS-tisztitó-kivonat kiváló tulajdonságainál fogva, fölülmulhatlan!

Nyersanyag tulajdon bányákból gőzerővel.

Dobozok 5, 8 és 15 krjával mindenütt kaphatók.

Fritz Schulz jun., Leipzig

a tisztitó-kivonat feltalálója.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok **Budapest** Váczi-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánltatnak:

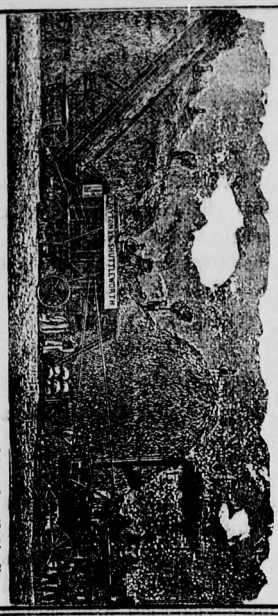

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2½ egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztitó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill" legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, friß-malmok, egyetemes accú-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatnak és azonnal bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hazai gyártmány!

Kérem Kristof Schramm-féle feliratra ügyelni, mert csak az a valódi.

Lábbal tiporva

lesznek a padlófénymázak, miért is tartósságot igényelnek. Aki nehány krajczár megtakaritása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

pénzét az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jónak elismert

padlófénymázak kaphatók:

Schramm Kristóf lakk- és kencze-gyáraiból

Győr, Bécs, Simmering, Majna melletti Offenbach

Schramm Kristof-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült **padlófénymázai** tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenygyártmányt felülmulnak. A sok értéknélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon Schramm Kristof neve rajta legyen.

Továbbá: **mosható zománcz-festékek elegans színárnyalatban,** mindennemű háziszerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgazhat fel, alkalmas mosdó-szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdőszobákban. — **Copal butorlakk, Copallakk** belső használatra, **Damarlakk, Bőrlakk, Száritó-firnisz, Puliturlakk, Vaslakk** és **Brunolin,** mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestellak, Schleif- és Lazurlakk** eredeti 1 kgrammos dobozokban.

Kapható:

Takáts Miklós fűszerkereskedésében, Selmeczbánya.

Alapittatott 1873. évben.

Kérem Kristof Schramm-féle feliratra ügyelni, mert csak az a valódi.

Hazai gyártmány!

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

Bécs, III., Hauptsrasse 120. sz. (saját házában)

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főherczegi és herczegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-, bánya- és gyári társulatok, épitési vállalatok, épitőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállitója.

E homlokzat-festékek, melyek mészben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól felfelé szállittatnak és ami a festék szürtisztaságát illeti, azonos az **olajfestékkel.**

Mintakártya, ugyszintén használati utasitás kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Nyomatott a laptulajdonos Joerges Agost özv. fia és könyvnyomdájában Selmeczbányán, 1899.